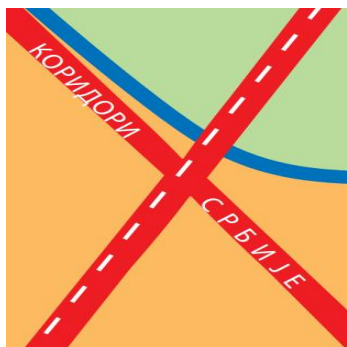


Програми стручног усавршавања запослених у образовању



Назив програма:
КОРИДОРИ СРБИЈЕ

Период акредитације:
2019-2022 (Кат. број 792, ЗУОВ)

Трајање програма:
2 дан (16 часова)

Аутори програма:

мр Марко В. Милошевић, дипл. географ;
др Ана Милановић, дипл. географ;
мр Радмила Милетић, просторни планер.

Реализатори програма:

др Ана Милановић Пешић, дипл. Географ;
мр Радмила Милетић, просторни планер;
др Јелена Ковачевић-Мајкић, дипл. географ;
др Драгана Миљановић, просторни планер;
др Марко Филиповић, демограф;
др Милена Панић, просторни планер;
др Радомир Поповић, историчар, Историјски институт;
Драгољуб Штрбац, дипл. географ.

Општи циљ програма:

Упознавање са просторним структурама Србије

Специфични циљеви програма:

- Упознавање наставника са савременим приступом у разумевању географског простора, његовог поимања са различитих аспеката, а нарочито са аспекта умрежавања простора;
- Разумевање коридора као носилаца савремених друштвено-економских, интеграцијских, демографских и културних процеса на простору Србије;
- Обучавање наставника за коришћење различитих извора географских информација у наставним садржајима са циљем развоја проблемског модела рада у настави географије и других наставних предмета;
- Унапређивање способности интердисциплинарног приступа у раду наставника и имплементирање тема о коридорима у наставне и ваннаставне активности.

САДРЖАЈ ПРОГРАМА

1. ПРОСТОР – ГЕОГРАФСКИ ПРОСТОР (први час)

- Различите дефиниције простора – географског простора
- Особине простора - географског простора
- Метрика простора – географског простора
- Различити појаве простора – географског простора

2. ТЕОРИЈЕ О КОРИДОРИМА (други час)

- Дефиниција коридора
- Коридори као особина простора – географског простора
- Типови коридора
- Шта је оно што није коридор?

3. ПАНЕВРОПСКИ КОРИДОРИ (трећи час)

- Настанак и функција коридора Европе
- Паневропске конференције о саобраћају
- Геостратешки значај Паневропских коридора
- Друмско–железнички коридори Европе
- Водни (речни) коридори Европе

4. КОРИДОРИ СРБИЈЕ (четврти час)

- МЕЂУНАРОДНИ
 - i. Коридор VII
 - ii. Коридор X
 - iii. Јужни ток
 - iv. Инфраструктурни коридор Београд-Јужни Јадран Е-763 (деоница Београд-Пожега у фази изградње (за сада национални)
- ДРЖАВНИ
 - i. Западно-моравска осовина развоја
 - ii. Дринска осовина развоја
 - iii. Тимочка осовина развоја
- ГЕОСТРАТЕШКИ ПОЛОЖАЈ КОРИДОРА СРБИЈЕ

5. ФИЗИЧКО – ГЕОГРАФСКЕ ДЕТЕРМИНАНТЕ КОРИДОРА СРБИЈЕ (пети час)

- РЕЉЕФ
 - i. У функцији позиционирања коридора
 - ii. Природни праг развоја коридора
- РЕКЕ И ЈЕЗЕРА
 - i. У функцији позиционирања коридора
 - ii. Природни праг развоја коридора

6. ЕКОЛОШКИ КОРИДОРИ СРБИЈЕ (шести час)

- Фрагментација станишта
- Улога и значај
- Типови коридора
- Заштита, управљање и

7. ИСТОРИЈСКИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ У XIX И ПОЧЕТКОМ XX ВЕКА (седми час)

- Развој друмског и речног саобраћаја у Србији од 1804. до 1914.
- Организовање поштанског саобраћаја
- Удео железнице у процесу модернизације Србије 1884-1914.

8. ДРУШТВЕНО – ИСТОРИЈСКИ ПРОЦЕСИ И КОРИДОРИ СРБИЈЕ (осми час)

- Речни коридори (Дунав, Сава, Морава, Дрина)
- Копнени коридори: Од Via militaris до Цариградског друма
- Моравско-вардарска долина: жила куцавица српске државе на почетку 20.в.

9. ДЕМОГРАФСКИ СИСТЕМИ И КОРИДОРИ (девети час)

- Демографски процеси у зони коридора
- Диспропорције у размештају становништва
- Урбане агломерације у зони коридора као полови демографске ревитализације Србије

10. ПРИВРЕДНИ СИСТЕМИ У ЗОНИ КОРИДОРА И ОСОВИНА РАЗВОЈА (десети час)

- Разноврсност потенцијала и степен активiranости
- Производни систем, транспортни систем, туризам
- Национална и регионална димензија привредног развоја
- Просторна организација:
 - i. Полицентрични модел развоја привреде
 - ii. Традиционални и савремени локациони модели

11. БЕОГРАД У ИНТЕГРАЦИОНИМ ПРОЦЕСИМА ЈУГОИСТОЧНЕ ЕВРОПЕ (једанаести час)

- Изазови просторног развоја Београда
- Позиционирање града и метрополитена Београда
- Ка конкурентном и креативном граду

12. СТАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ЗОНИ КОРИДОРА (дванаести час)

- Однос између економске и еколошке компоненте развоја у зони коридора
- Квалитет животне средине
- Заштита животне средине (мере и инструменти)

13. КОРИДОР – ФАКТОР ТРАНСФОРМАЦИЈЕ ПРОСТОРА (тринаести час)

- Зона коридора као најдинамичанији просторни систем
- Развојно-функционално повезивање и просторно интегрисање (интра и интеррегионално повезивање)
- Концентрација становништва и активности, утицај на токове урбанизације (зоне коридора као главне осовине развоја – развојни коридори)
- Поларизацијски ефекти

- неравномерност територијалног развоја на релацији осовине развоја (привлачни, конкурентни градови)
- периферија („економске и демографске депресије“)
- Еколошка трансформација простора (промене у животној средини и трансформација предела)

14. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ И ЗАКОНСКИ ОКВИР УПРАВЉАЊА КОРИДОРИМА СРБИЈЕ (четрнаести час)

- Субјекти управљања
- Стратешка документа
- Планска документа (просторни планови)
- Закони

15. САДРЖАЈИ О КОРИДОРИМА СРБИЈЕ У НАСТАВНИМ ПЛАНОВИМА И ПРОГРАМИМА ИСТОРИЈЕ И ГЕОГРАФИЈЕ (петнаести час)

- Садржаја о коридорима у наставним плановима и програмима географије и историје
 - Преглед садржаја о коридорима у наставним плановима и програмима географије
 - Класификација аспеката садржаја о коридорима у наставним плановима и програмима географије
 - Преглед садржаја о коридорима у наставним плановима и програмима историје
 - Класификација аспеката садржаја о коридорима у наставним плановима и програмима историје
- Примена садржаја о коридорима у наставним плановима и програмима географије и историје
 - Значај примене додатних садржаја о коридорима
 - Могућности примене додатних садржаја о коридорима

16. РАДИОНИЦА (шеснаести час) Предлог.

ЗАДАТАК: Оцена простора (регије, општине, града) по аспектима о којима су чули на семинару, а на основу претходних знања и на основу знања стечених на семинару. Поступак у 2 корака:

(1. корак) Добија се простор и треба га одредити (оценити) према:

- положају у односу на европске коридоре и коридоре у Србији у чијој се зони утицаја налазе или су део њих;
- положају у односу на еколошке коридоре у чијој су близини или су део њих;
- положају у односу на друштвено -историјске коридоре у чијој су близини или су део њих.

(2. корак) Добијају се подаци:

- о квалитету животне средине (вода ваздух, земљиште),
- о становништву (временско кретање становништва),
- о привредним активностима (процентуална структура кроз време – нпр. између два пописа).

Полазници треба да изврше оцењивање и израчунају укупну оцену простора са аспекта његове трансформације под утицајем коридора у близини.